

LAKIALOITE 42/2009 vp

Laki tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnalle

Terveysturvajärjestelmä ja yhteiskunta joutuvat influenssatilanteessa haasteiden eteen, jos yhtä aikaa sairastuu paljon ihmisiä. Tamiflulaakkeen teho on joko riittämätön tai kyseenalainen, eikä lääkkeen 1,3 miljoonan kappaleen määrä edes riittäisi koko kansalle. Meillä on myös varmaa tietoa siitä, kuinka edellisten pandemiavaarojen yhteydessä varo- ja valmiustoimet maailmalla estivät pandemian. Suomessa ja toistaiseksi muissakin Pohjoismaissa varmuudella todetut sikainfluenssasairastumiset ovat yksittäistapauksia. Suomen sijainnin ansiosta Suomen rajojen vartiointi on kulkutaudin estämiseksi täällä huomattavasti helpompaa kuin manner-Euroopassa. Samantyyppisillä toimenpiteillä kuin muualla maailmassa edellisten pandemiavaarojen yhteydessä meillä Suomessakin on hyvät mahdollisuudet rajoittaa kulkutaudin saapumista, jos heti ja välittömästi ryhdymme tehokkaasti pakonomaisiinkin hallinnollisiin ja terveydellisiin varotoimiin. Näillä toimenpiteillä parhaimmassa tapauksessa voidaan jopa estää kulkutaudin saapuminen Suomeen.

Näitä toimenpiteitä olisi ulkoasiainministeriön matkustustiedotteiden muuttaminen siten, että niihin maihin, joissa on todettu tautitapauksia, ja erityisesti Meksikoon, suositellaan matkojen rajoittamista välttämättömyyksiin matkoihin. Samoin ohjeet taudin oireista ja ilmoitusvelvollisuus sairastumisesta tulisi saattaa kaikkien maahantulijoiden tietoon kaikilla Suomen rajaseinillä, mutta erityisesti Helsinki-Vantaan lentokentällä. Kaikkien maahantulijoiden käsien desinfiointi rajoilla tulisi tarvittaessa saattaa pa-

kolliseksi. Vastaavanlaisia desinfiointitoimia on ollut käytössä maailmalla aiemminkin jo vähäisemmästäkin syystä. Tarvittavaa henkilökuntaa tulee osoittaa riittävästi.

Ennen kulkutaudin tuloa voitaisiin hankkia lisää lääkkeitä sekä suoja- ja hoitovälineitä. Sairaaloita voitaisiin varustaa uhkien varalle, ja sairaaloiden ilmastointijärjestelmät tulisi muuttaa sellaisiksi, että ne eivät levitä tautia. Samoin yleisö- ja joukkotilaisuuksia sekä tarpeettomia matkoja on voitava rajoittaa tarvittaessa nopeasti.

Tehokkailla torjuntatoimilla olisi hyvin myönteisiä vaikutuksia. Näin voitaisiin rajoittaa epidemiaa ja luoda taudin vaatimia toimia pitämällä ajanjaksolla sen sijaan, että epidemian annettaisiin tulla maahan ilman määrätietoisia toimia sen maahantulon estämiseksi.

Viimeaikaiset viestit ns. sikainfluenssan uhasta ovat kertoneet taudin olevan ilmeisesti aiemmin pelättyä vaarattomamman, ja tauti saattaisi muistuttaa kausi-influenssaa. Tällöinkin taudin todetaan olevan vaarallinen erityisesti mm. iäkkäille ihmisille. Juuri nyt ongelma korostuu vaarallisena uhkana siksi, että rokotetta ei vielä ole pystytty kehittämään eikä näin ollen valmistamaan. Rokotteen löytämisen on arvioitu kestävän useita kuukausia tai mahdollisesti puoli vuotta. Tämän jälkeen menee vielä paljon aikaa löydetyn rokotteen valmistamiseksi maailmanlaajuisesta tarvetta varten, vaikka kyse olisi kausi-influenssasta. Tällaiseenkin Suomessa menehtyy tuhansia ihmisiä. Erityisesti iäkkäille ja riskiryhmille, kuten sydän- ja keuhkos-

airauksia poteville sekä astmaatikoille kausi-influenssatkin ovat hengenvaarallisia itsessäänkin ja seurannaissairauksien, kuten esim. keuhkokuumeen, takia. Viimeksi mainittu on hengenvaarallinen kulkutauti, joka voi arvaamattomana kehittyä epäiltyä vaarallisemmaksi. Siksi tulisi tehdä kaikki toimet, joilla mahdollisesti vaarallisen kulkutaudin tulo maahan voitaisiin estää. Tämä on tehokkailla toimilla yhä vielä mahdollista hyvinkin toteuttaa, koska vielä toistaiseksi tautia on havaittu vain yksittäisillä henkilöillä, ja täten erityistoimet ovat tehokkaasti toteutettavissa.

Järjestäytyneen yhteiskunnan on kyettävä kustannuksia pelkäämättä kaikkiin niihin toimiin, joilla voidaan olettaa turvattavan ihmisen henkiä tappavuutta omaavalta kulkutaudilta. Li-

säksi on tiedostettava se, että influenssa aiheuttaa aina myös kuluja mm. sairauden hoitotoimien ja menetettyjen työpäivien osalta. Täten ei pidä tarpeettomasti pelätä niitä kustannuksia, joita mahdollisesti kansainvälisille lentoyhtiöille tai ulkomaiden matkailulinkeinolle tulisi kulkutaudin leviämisen estämisestä. Suomessa nämä kulkutaudin torjunnasta aiheutuvat kustannukset jäisivät vähäisiksi verrattuina kulkutaudin aiheuttamiin eri kustannuksiin. Ihmisen henki ja terveys on priorisoitava ehdottomasti yli muiden näkökohtien.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 25 päivänä heinäkuuta 1986 annettuun tartuntatautilakiin (583/1986) uusi 11 b § seuraavasti:

11 b §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi päättää, että kansanterveyttä välittömästi uhkaavan tartuntatautiepidemian ennaltaehkäisemiseksi ja torjumiseksi voidaan antaa erityisesti ulkomailta tänne saapuvia ihmisiä velvoittavia puhdistautu-

mis- ja desinfioimistoimia sekä matkustusta epidemia-alueille rajoittavia suosituksia .

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2009.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2009

Lauri Oinonen /kesk